

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету міжнародних відносин і права

Юрій МУДРИК

2 вересня 2024р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Юридична деонтологія

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма – Право

Обсяг дисципліни – 5 кредитів ЄКТС, Шифр дисципліни – ОЗП8

Мова навчання – українська

Статус дисципліни – обов'язкова (загальної підготовки)

Факультет – міжнародних відносин і права

Кафедра – права

Форма навчання	Курс	Семестр	Обсяг дисципліни		Кількість годин						Форма семестрвоого контролю			
			Кредити ЄКТС	Години	Аудиторні заняття					Самостійна робота, в т.ч. ІРС	Курсовий проект	Курсова робота	Залік	Іспит
					Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття					
Д	2	3	5	150	68	34		34		82				+

Робоча програма складена на основі освітньо-кваліфікаційної програми «Право» за спеціальністю 081 «Право»

Робоча програма складена *Микола Вавринчук* к.пол.н., доцентом Миколою ВАВРИНЧУКОМ
Підписи автора(ів) Науковий ступінь, вчене звання, ім'я, Прізвище автора(ів)

Схвалена на засіданні кафедри Права

Протокол від 30 серпня 2024 р. №1

Зав. кафедри *Микола Вавринчук* Микола ВАВРИНЧУК
Підпис Ім'я, Прізвище

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету міжнародних відносин і права

Голова Вченої ради факультету міжнародних відносин і права *Юрій Мудрик* Юрій МУДРИК
Підпис Ім'я, Прізвище

3) Пояснювальна записка

Навчальна дисципліна "Юридична деонтологія" є однією з основних профілюючих дисциплін і тому займає провідне місце у підготовці бакалаврів права, викладається студентам першого курсу у першому семестрі. На основі вивчення поняття юридичної діяльності як практичної, так і наукової, навчальної, дисципліна розкриває завдання та функції права, роль юридичних знань у вирішенні питань суспільного буття, систему юридичної освіти, визначає вимоги до особистих і професійних якостей юриста, систему формування цих якостей, мистецтво спілкування й мудрість прийняття правильного рішення в юридичній практиці.

Пререквізити: латинська мова.

Кореквізити: адвокатура України.

Відповідно до **Стандарту вищої освіти** із зазначеної спеціальності та освітньої програми дисципліна має забезпечити:

компетентностей: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів та характеризується комплексністю і невизначеністю умов. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності. Здатність спілкуватися державною мовою усно і письмово. Здатність спілкуватися іноземною мовою. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. Здатність бути критичним і самокритичним. Здатність працювати в команді. Здатність діяти на основі етичних міркувань. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми. Цінування та повага різноманітності і мультикультурності. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві. Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів. Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи. Знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини. Знання і розуміння основ права Європейського Союзу. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, зокрема з таких галузей права як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

програмних результатів навчання: Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки задалегідь невідомих умов та обставин. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання. Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

Мета дисципліни. Формування у студентів сучасного погляду на професію юриста і її місце у забезпеченні прав та інтересів громадян і юридичних осіб, що охороняється законом; її значення і роль у побудові правової держави; вироблення свідомого і відповідального ставлення до майбутньої професії; засвоєння принципів та організаційних форм діяльності суду, правоохоронних та правозахисних органів. Формування системи теоретичних і практичних навичок про особливості юридичної професії.

Предмет дисципліни. Правові відносини, які пов'язані з поняттям юридичної деонтології, з етичними засадами діяльності юристів різних спеціальностей.

Завдання дисципліни. Формування у здобувачів вищої освіти знання та розуміння предметної області та професійної діяльності, здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, здатність бути критичним і самокритичним, здатність діяти на основі етичних міркувань, цінування та повага різноманітності і мультикультурності, здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві, повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи, знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального та процесуального права, здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

Результати навчання. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав і інтересів клієнтів у різних правових ситуація.

3) Структура залікових кредитів дисципліни

Назва розділу (теми)	Кількість годин відведених на:		
	Лекції	Семінари та практичні заняття	Самостійну роботу
Перший семестр			
Тема 1. Юридична деонтологія як наука та навчальна дисципліна	2	2	5
Тема 2. Загальна характеристика окремих видів юридичної практичної діяльності та основних професій юристів	4	4	5
Тема 3. Характеристика окремих видів юридичної діяльності	2	2	5
Тема 4. Загальна культура особистості юриста та її окремі аспекти. Професійно необхідні якості юриста	2	2	5
Тема 5. Професійно-правова культура юриста	4	4	5
Тема 6. Моральна (етична) культура юриста	2	2	5
Тема 7. Духовна культура юриста	2	2	5
Тема 8. Національна культура юриста	2	2	5
Тема 9. Політична культура юриста: поняття, зміст, структура	2	2	6
Тема 10. Психологічна культура юриста	2	2	6
Тема 11. Естетична культура юриста	2	2	6
Тема 12. Конфлікти в юридичній практиці, способи їх попередження та розв'язання	2	2	6
Тема 13. Морально-професійна деформація	2	2	6

працівників юридичної сфери, причини та шляхи її подолання			
Тема 14. Навчальний процес у закладах вищої юридичної освіти	2	2	6
Тема 15. Юридична навчальна діяльність	2	2	6
Разом за 1 семестр	34	34	82

4) Програма навчальної дисципліни

4.1. Зміст лекційного курсу

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
<i>Перший семестр</i>		
1	<p>Юридична деонтологія: як наука та навчальна дисципліна. Історичний аспект становлення системи деонтологічних знань. Виникнення деонтології як науки. Становлення та розвиток юридичної деонтології. Співвідношення права і моралі. Зв'язок юридичної діяльності з політикою, культурою, етикою, естетикою. Особисті та професійні якості юриста. Загальна характеристика науки "юридична деонтологія". Предмет наукового дослідження. Роль юридичної деонтології в системі гуманітарних наук. Соціальне значення юридичних деонтологічних знань. Завдання науки "юридична деонтологія". Юридична деонтологія як навчальна дисципліна. Предмет та структура курсу юридичної деонтології. Завдання, що вирішуються навчальною дисципліною. Літ.: [1] с. 6-25; [2] с.478-480; [4]; [5]; [6]; [9]; [11-12]; [29]; [32]; [34-35]</p>	2
2	<p>Загальна характеристика окремих видів юридичної практичної діяльності та основних професій юристів. Юридична діяльність як різновид соціальної діяльності. Основні риси, що характеризують юридичну діяльність. Юридична діяльність здійснюється у сфері права. Юридична діяльність здійснюється юристами-професіоналами. Спрямування юридичної діяльності на організацію діяльності інших суб'єктів права. Метою юридичної діяльності являється впорядкування та узгодження суспільних відносин. Використання правових і не правових засобів в ході здійснення юридичної діяльності. Правова регламентація юридичної діяльності. Зміст юридичної діяльності. Ведення юридичної справи, складання юридичних документів, юридичне консультування, виступи в юридичних установах, тлумачення текстів нормативно-правових актів, правове виховання, поширення правових знань, правове навчання в навчальних закладах. Види юридичної діяльності. Правові дії та юридична діяльність. Юридична діяльність та професійна відповідальність юристів. Професія юриста. Ознаки юридичної діяльності. Система юридичної діяльності. Тенденції розвитку юридичної діяльності. Літ.: [1] с. 6-25; [2] с.478-480; [4]; [5]; [6]; [9]; [11-12]; [29]; [32]; [34-35]</p>	4
3	<p>Характеристика окремих видів юридичної діяльності. Принципи, завдання та функції юридичної практичної діяльності. Загальноправові принципи юридичної практичної діяльності, принцип гуманізму, принцип демократизму, принцип законності, принцип взаємної відповідальності держави і особи. Основні принципи юридичної практичної діяльності: законність діянь юриста та його рішень, рівність суб'єктів перед законом та правом, незалежність юриста при веденні юридичної справи, неупередженість,</p>	2

4	<p>обґрунтованість рішень, професіоналізм, справедливість, гуманізм, повага до особи, її прав та свобод, права в цілому, поєднання гласності і конфіденційності. Основні дії юридичної практичної діяльності. Обов'язки та права суб'єктів юридичної практичної діяльності. Гарантії юридичної практичної діяльності. Характеристика суддівської, прокурорської, адвокатської діяльності. Професіограми нотаріуса, слідчого, юрисконсульта. Вимоги до кандидатів на зайняття посади судді, працівника прокуратури, адвоката, нотаріуса, працівника поліції, співробітника СБ України.</p>	
4	<p>Літ.: [1] с.119-145; [4-6]; [9] ; [11-12] ; [22-23]; [26-29]; [32]; [34-35]</p> <p>Загальна культура особистості юриста та її окремі аспекти.</p> <p>Професійно необхідні якості юриста.</p> <p>Поняття загальної культури особистості юриста. Універсальність особистості як суб'єкта соціокультурної творчості. Духовні потреби у становленні особистісної культури. Переконавання - найважливіший елемент структури культури особистості. Знання і переконавання - база світогляду особистості. Місце в структурі особистості навичок і вмінь. Діяльнісно-психологічний зріз культури особистості: потреби, інтереси, цінності і ціннісні орієнтації, знання, переконавання, навички, вміння, воля і здатність до самовиховання, самовдосконалення. Культура особистості юриста і загальнолюдські цінності, домінуючі цінності українського суспільства і держави, базові цінності професії. Культура особистості юриста і знання права, як складової системи з її галузевою побудовою та розуміння духу права. Культура особистості юриста і засвоєння досвіду попередніх поколінь, вироблення навичок, вмінь, здібностей. Культура юриста і критичне ставлення до себе, до своєї поведінки, здібності до самопізнання, самоаналізу, адекватна самооцінка дій, вчинків, думок і почуттів. Причини відставання особистісної культури юриста від вимог життя і суспільства. Професійна і моральна культура-невід'ємні елементи культури особистості юриста. Ділові, моральні та інші професійно необхідні якості юриста. Гуманність, діловитість, організованість юриста. Спеціальні юридичні здібності юриста: високо розвинуте почуття честі і відповідальності, загострене відчуття справедливості та нетерпимість до зла, чесність, вимогливість до себе, моральна стійкість, непідкупність, добре розвинутий інтелект, мовні здібності, комунікабельність, доброзичливість.</p> <p>Літ.: [4-9]; [11-12]; [29]; [32]; [34-35]</p>	2
5	<p>Професійно-правова культура юриста.</p> <p>Поняття професійної та правової культури. Три види правової культури. Правова культура суспільства, її структура. Правова культура особи ,її структура. Правова культура професійної групи, її структура. Основні складові юридичної праці: міцні теоретичні юридичні знання, практичні навички. Три етапи юридичної діяльності. Процес усвідомлення юристом свого призначення. Процес формування юриста як професіонала. Досягнення вершин в майстерності, сформованість юриста як професіонала. Професійно-правова культура юриста - одна із форм правової культури суспільства. Знання законодавства і можливостей юридичної науки, переконаність у необхідності і соціальній корисності законів і підзаконних актів, уміння користуватися правовим інструментарієм - законами та іншими правовими актами в повсякденній діяльності. Функції професійно-правової культури. Вимоги до кандидатів на зайняття посади за однією з юридичних спеціальностей. Професійна культура та норми моралі, релігії, традицій, корпоративні норми, як нормативна база діяльності юристів. Культура службових правовідносин. Бездоганне виконання службового</p>	4

6	<p>обов'язку, процес його формування, попередження професійної деформації юриста. Літ.: [1] с.26-47, с.119-145; [2] с.478-480, [4-6]; [7-9]; [11-13]; [23]; [26]; [28-29]; [32]; [34-35]</p> <p>Моральна(етична) культура юриста. Предмет етики. Питання добра і зла, сенсу життя і ставлення до смерті, честі і гідності людини, сорому і совісті, любові і співчуття. Етична культура юриста. Моральні права і обов'язки юриста, їх використання у професійній діяльності. Визнання існуючих моральних норм як необхідних регуляторів поведінки, Дотримання моральних норм у професійній діяльності. Принципи моральної культури юриста: гуманне відношення до людини, чесність і справедливість, доброзичливість і чуйність, простота і скромність, дотримання професійної таємниці. Безумовне виконання вимог закону та процесуальної норми в юридичній практиці. Співвідношення мети юридичної діяльності із моральними засобами її досягнення. Пріоритет гуманістичної націленості в діяльності юристів. Самокритичність, готовність до конструктивного діалогу з опонентами. Досягнення об'єктивної істини та справедливого рішення у юридичному спорі. Служіння суспільним інтересам шляхом зміцнення законності та правопорядку. Ступінь тактовності та коректності поведінки. Культура мови та письма. Службовий етикет юриста. Основні положення суддівської етики. Етика адвоката, нотаріуса, працівників правоохоронних органів. Літ.: [1] с/96-118; [2] с.478-480; [3-9]; [11-13]; [17]; [23]; [26]; [28-29]; [32]; [34-35]</p>	2
7	<p>Духовна культура юриста. Поняття духовної культури. Духовна культура - складова культури, що охоплює мистецтво та філософію. Різниця між законами і духовними надбаннями людства. Одне із завдань юристів – оволодіння культурними здобутками людства і нації. Формування духовної культури юриста, як складової професійної культури юриста. Органічний зв'язок духовної культури з інтелектуальною, моральною і внутрішньою культурою юриста. Принципи духовної культури юриста. Принцип моральності. Принцип синтезу культурних здобутків людства. Принцип інтелектуальності. Принципи глибинності і державності. Функції духовної культури. Осмислення юристом законів духовного світу. Управління внутрішнім життям юриста. Духовне піднесення та розвиток власної духовної сутності. Збагачення гуманістичним світоглядом. Осмислення духовного змісту юридичних законів. Виконання юристами духовної місії Літ.: [4]; [6-9]; [29]; [32]; [34-35]</p>	2
8	<p>Національна культура юриста. Національна культура відображає національні духовні цінності, національний характер, національний менталітет, ступінь історичного розвитку нації. Формування національної свідомості. Функції національної культури юриста. Правовий захист інтересів своєї нації. Подолання антинаціональної психології у громадян. Юридичне регулювання суспільних відносин. Формування засобів державного управління. Складові елементи національної культури юриста: державна українська мова; мовлення та етикет; національне мислення; національна безпека і виконання національного обов'язку. Національна культура юриста – це вміння використовувати і впроваджувати культурно-правові здобутки і загальнолюдські цінності. Засвоєння культурно-правової спадщини української нації, її прав, усвідомлення політико-правової мети української нації, засвоєння мовної культури та їх впровадження у професійну діяльність.</p>	2

9	<p>Літ.: [4]; [6-9]; [29]; [32]; [34-35]</p> <p>Політична культура юриста: поняття, зміст, структура.</p> <p>Поняття та структура політичної культури. Мистецтво спілкування і мудрість прийняття правильного рішення – найважливіший компонент професіоналізму і політичної культури. Політизація суспільства – одна з важливих умов становлення правової держави. Політична культура удосконалює юридичну і історичну грамотність юриста, Політична культура передбачає органічний синтез трьох елементів: політичних і правових знань, впевненості в правильності своїх дій, умінь юриста у галузі права. Глибинні знання політики, історії, права, принципи політики і система її інструментарію являється інтелектуальним потенціалом політичної культури. Внутрішня і зовнішня політика, соціальна, національна, аграрна, культурна, правова політика. Головні фактори політичної культури юриста: переконаність в необхідності політичних знань; обґрунтована впевненість в їх історичній зумовленості, соціальній виправданості, винятковій доцільності і правильності основоположних принципів правової держави. Поняття демократії та гласності. Врахування державних інтересів та цілей правового захисту громадян передбачених Конституцією України. Позапартійність юриста.</p>	2
10	<p>Літ.: [1] с.83-95; [8]; [17]; [25]; [29]; [32]; [34-35]</p> <p>Психологічна культура юриста.</p> <p>Юридична психологія як вид психологічної науки. Предмет дослідження психології. Юридична психологія як наука. Закономірності і механізми психічної діяльності людей у сфері відносин, що регулюються правом. Об'єкт психологічної науки. Завдання юридичної психології. Предмет юридичної психології. Особлива частина юридичної психології. Поняття рівня психологічної культури юриста та його види. Види психологічного рівня культури юриста за ознакою темпераменту особистості. Сутності психологічного рівня культури юриста сангвінічного, холеричного, флегматичного і меланхолічного темпераменту. Принципи і функції психологічної культури юриста. Практичне значення психологічної культури для юриста. Компоненти психологічної культури юриста: інтелектуальна культура, емоційна культура, внутрішня культура і деякі аспекти педагогічної культури. Знання різних типів характерів, розуміння неповторності особливостей людей і можливість передбачати їх поведінку. Врахування різних чинників у роботі з людьми: вік людини, інтелектуальний рівень, смаки, тип нервової системи, стан здоров'я. Вплив психологічних характеристик як на особу юриста так і на його сферу спілкування. Психологічна культура і гуманізм.</p>	2
11	<p>Літ.: [1] с.48-65; [2] с.478-480; [4]; [6]; [9]; [29]; [32]; [34-35]</p> <p>Естетична культура юриста.</p> <p>Естетика, правова естетика. Предмет дослідження естетики. Гармонія і міра – основні естетичні категорії. Краса являється однією з універсальних форм буття матеріального світу у людській свідомості. Сукупність естетичних цінностей, які існують в суспільстві, способи і засоби їх створення та освоєння. Ступінь почуттєвого впливу "діалогу мистецтва" і законів краси у правовій естетиці на формування професійної правосвідомості юриста з метою правових явищ. Вплив законів краси у правовій естетиці. Принципи естетичної культури юриста: юридична гармонія, естетична домінанта, феномен творчої волі, юридична алегоричність, професійна мажорність, службовий дизайн. Естетична культура юриста відображає ступінь естетичних знань, усвідомлення їх цінності, вміння їх використати в професійній діяльності. Естетична культура юриста є результатом його морально-</p>	2

12	<p>естетичного виховання, свідомого ставлення до громадянського обов'язку і службового етикету. Зовнішня і внутрішня культура юриста. Функції естетичної культури юриста. Літ.: [4]; [6-9]; [29]; [32]; [34-35]</p> <p>Конфлікти в юридичній практиці, способи їх попередження та розв'язання. Визначення терміну конфлікт. Психологічне протиборство сторін. Суперечність між людьми внаслідок вирішення якихось проблем. Зіткнення протилежних інтересів і мети. Суперечність ,пов'язана з емоційними переживаннями. Конфлікти в юридичній практиці, причини їх виникнення. Позитивні сторони конфліктів. Види конфліктів по кількісному складу учасників. Види конфліктів в групі (колективі). Причини виникнення конфліктів. Конструктивні і деструктивні конфлікти. Структура конфлікту. Стадії розвитку конфліктів. Роль керівника в запобіганні конфлікту. Стилi вирішення конфліктів в юридичній практиці. Необхідні чинники для конструктивного вирішення конфлікту. Основні стратегії поведінки для врегулювання конфлікту .Кооперація - орієнтація на інтереси і потреби партн. Наполегливість – орієнтація на власні інтереси. Норми поведінки юриста, які виключають створення умов до виникнення конфліктів при веденні юр. справ. Літ.: [4]; [6-9]; [29]; [32]; [34-35]</p>	2
13	<p>Морально – професійна деформація працівників юридичної сфери, причини та шляхи її подолання. Причини професійної деформації працівників юридичної сфери. Питання професійної деформації юриста - це питання їх правового виховання, моральної свідомості та культури. Зовнішні фактори професійної деформації працівників юридичної сфери. Вплив недоліків системи політичної та економічної організації суспільства. Соціальна нестабільність, криза соціальних, ідейних та моральних ідеалів і їх вплив на деформацію свідомості. Корумпованість владних структур, казусність системи законодавства, переважання негативних оцінок у висвітленні діяльності юридичних структур, низький соціальний престиж роботи правоохоронних структур. Внутрішні фактори причин деформації моральної свідомості: недоліки самої правоохоронної системи, негативні традиції, стереотипи мислення, аморальні критерії оцінки, правопорушення самих співробітників. Правовий нігілізм в середовищі юристів. Шляхи подолання професійної деформації працівників юридичної сфери. Літ.: [4]; [6-7]; [9]; [29]; [32]; [34-35]</p>	2
14	<p>Навчальний процес у вищих закладах юридичної освіти. Навчальний процес у вищих закладах освіти - це система організаційних і дидактичних заходів, відповідно до державних стандартів освіти. Навчальний процес базується на принципах науковості, гуманізму, демократизму ,наступності та безперервності. Освітньо–професійна програма підготовки, нормативні та вибіркові дисципліни. Структурно–логічна схема підготовки. Стандарт вищої освіти, освітня характеристика, кваліфікаційна характеристика. Навчальний план складається на підставі ОПП та структурно – логічної схеми підготовки фахівців. Робочий навчальний план, навчальна програма дисципліни. Навчання студента здійснюється за індивідуальним навчальним планом. Форми навчання. Навчальні заняття, виконання індивідуальних занять, самостійна робота, практична підготовка, контрольні заходи. Навчальний час студента. Переведення ,відрахування, поновлення та працевлаштування студентів.</p>	2

15	<p>Літ.: [2]; [4]; [6]; [14-16]; [24]; [29]; [32]; [34-35]</p> <p>Юридична навчальна діяльність. Система вищої юридичної освіти в Україні: поняття та її структура. Принципи на яких базується освіта в Україні. Управління освітою. Освітні рівні структури вищої освіти, освітньо– кваліфікаційні рівні. Місце та значення післядипломної освіти в системі вищої освіти України. Основні шляхи удосконалення вищої юридичної освіти в Україні. Загальна характеристика закладу вищої юридичної освіти. Порядок створення, реорганізації, ліквідації, ліцензування та акредитації вищого навчального закладу юридичної освіти. Характеристика вищих навчальних закладів: університет, академія, інститут, коледж. Рівні акредитації вищих закладів юридичної освіти. Структура вищого закладу освіти. Загальні збори - вищий колегіальний орган громадського самоврядування вищого навчального закладу, робочі органи університету. Студентське самоврядування. Права студентів, магістрів, аспірантів. Права та обов'язки науково-педагогічних працівників університету. Літ.: [4; 6]; [14-16]; [24]; [29]; [32]; [34-35]</p>	2
Всього за перший семестр		34

4.2. Зміст семінарських занять

Номер семінарського заняття	Перелік семінарських занять	Кількість годин
<i>Перший семестр</i>		
1	<p>Юридична деонтологія як наука та навчальна дисципліна. Історичний аспект становлення системи деонтологічних знань. Становлення та розвиток юридичної деонтології. Роль юридичної деонтології в системі гуманітарних наук. Юридична деонтологія як навчальна дисципліна, предмет та структура курсу юридичної деонтології. Принципи та функції юридичної деонтології. Літ.: [1] с. 6-25; [2] с.478-480; [4]; [5]; [6]; [9]; [11-12]; [29]; [32]; 34-35</p>	2
2	<p>Загальна характеристика окремих видів юридичної практичної діяльності та основних професій юристів. Соціальне значення професії юриста в умовах розбудови правової держави. Основні риси, що характеризують юридичну діяльність. Юридична практична діяльність. Принципи, завдання та функції юридичної практичної діяльності. Система вимог до професійних якостей юриста та окремих аспектів його особистої культури. Якості юриста як особи, що визначають рівень його кваліфікації. Міжнародні стандарти професійної діяльності юристів. Літ.: [1] с. 6-25; [2] с.478-480; [4]; [5]; [6]; [9]; [11-12]; [29]; [32]; 34-35</p>	4
3	<p>Характеристика окремих видів юридичної діяльності. Характеристика окремих видів практичної юридичної діяльності. Професіограма судді, прокурора, слідчого, адвоката, нотаріуса. Етичні основи діяльності судді, прокурора, адвоката, нотаріуса, слідчого. Характеристика суддівської, прокурорської, слідчої, адвокатської та нотаріальної діяльності. Документи про стандарти юридичної діяльності. Літ.: [1] с.119-145; [4-6]; [9]; [11-12]; [22-23]; [26-29]; [32]; [34-35]</p>	2
4	<p>Загальна культура особистості юриста та її окремі аспекти. Поняття загальної культури особистості. Структурні елементи</p>	2

	культури особистості . Окремі аспекти особистої культури юриста. Ділові, організаторські, моральні та інші професійно необхідні якості юриста. Деонтологічні вимоги до юристів, характеристика до загальної, особистої культури юриста. Літ.: [4-9]; [11-12]; [29]; [32]; [34-35]	
5	Професійно-правова культура юриста. Поняття професійної культури та її види. Професійно-правова культура юриста. Функції правової культури. Складові правової культури юриста. Правовий нігілізм людини, суспільства та шляхи його подолання. Літ.: [4-9]; [11-12]; [29]; [32]; [34-35]	4
6	Моральна (етична) культура юриста. Поняття «етики», «культури» та моральності. Професійна етика юриста. Моральна (етична) культура юриста: поняття, зміст та структура. Основні моральні принципи, які визначають суть професійної діяльності юриста. Моральний обов'язок юриста як складова професійного обов'язку. Кодекси, правила, стандарти професійної етики юриста. Національна та міжнародно-правові засади юридичної етики. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права. Літ.: [1] с.96-118; [2] с.478-480; [3-9]; [11-13]; [17]; [23]; [26]; [28-29]; [32]; [34-35]	2
7	Духовна культура юриста. Поняття, сутність духовної культури юриста. Класична тріада духовної культури людства (істина, добро, краса). Принципи духовної культури юриста. Функції духовної культури юриста. Виконання юристами духовної місії. Літ.: [4]; [6-9]; [29]; [32]; [34-35]	2
8	Національна культура юриста. Поняття, сутність національної культури. Національна культура юриста, функції та складові аспекти. Поняття «етнос», «нація», «народ». Мовна культура, національне мислення юриста, виконання національного обов'язку. Формування національної культури юриста. Літ.: [4]; [6-9]; [29]; [32]; [34-35]	2
9	Політична культура юриста. Поняття та види політичної культури. Політична культура юриста, функції та принципи. Політичний плюралізм, формальна позапартійність юристів. Політичні партії та рухи, їх роль в суспільному житті України. Роль в українському суспільстві громадських організацій, зокрема об'єднань юристів. Законодавче регулювання участі юристів у політичному житті. Літ.: [1] с.83-95; [8]; [17]; [25]; [29]; [32]; [34-35]	2
10	Психологічна культура юриста. Психологія, юридична психологія (поняття, зміст). Психологічна культура юриста. Особистість, загальна характеристика її психічного складу. Психологія професійного спілкування. Міжособистісні відносини у службовому колективі. Фактори формування професійної свідомості юриста (особисті і професійні якості юриста, позитивні і негативні). Психодіагностика в юридичній практиці. Літ.: [1] с.83-95; [8]; [17]; [25]; [29]; [32]; [34-35]	2
11	Естетична культура юриста. Естетика, правова естетика, естетична культура юриста. Основні чинники впливу на естетичну культуру юриста, форми її прояву. Службовий етикет та його роль в діяльності юристів. Естетика	2

12	<p>зовнішнього вигляду юриста. Естетичні вимоги до сучасних правових документів. Роль інших зовнішніх естетичних факторів в юридичній практиці. Літ.: [4]; [6-9]; [29]; [32]; [34-35]</p> <p>Конфлікти в юридичній практиці. способи їх попередження та розв'язання. Конфлікти в юридичній практиці та їх види. Стадії розвитку конфліктів. Основі стилі попередження та вирішення конфліктів. Поведінка юриста в колективі, взаємодія з керівником і колегами. Юридичні способи вирішення конфліктів (конституційні, парламентські, юридичні). Літ.: [4]; [6-9]; [29]; [32]; [34-35]</p>	2
13	<p>Морально-професійна деформація юриста. Морально-професійна деформація працівників юридичної сфери. Причини та шляхи її подолання. Правовий нігілізм у середовищі юристів. Деформація моральної та правової свідомості юристів. Зовнішні фактори причин професійної деформації юристів. Внутрішні фактори причин професійної деформації юристів. Шляхи подолання професійної та моральної деформації. Літ.: [4]; [6-7]; [9]; [29]; [32]; [34-35]</p>	2
14	<p>Навчальний процес у вищих закладах юридичної освіти. Навчальний процес: поняття та основні елементи. Форми навчання. Переведення, відрахування, поновлення та працевлаштування студентів. Курсові, кваліфікаційні, дипломні роботи. Літ.: [2]; [4]; [6]; [14-16]; [24]; [29]; [32]; [34-35]</p>	2
15	<p>Юридична навчальна діяльність. Система юридичної освіти в Україні поняття, рівні, ступені, кваліфікації (Закон України «Про вищу освіту» від 1.07.2014 р.). Основні шляхи удосконалення вищої юридичної освіти в Україні. Стандарти вищої юридичної освіти. Освітньо-професійні програми підготовки фахівця. Учасники навчально-виховного процесу. Літ.: [4; 6]; [14-16]; [24]; [29]; [32]; [34-35]</p>	2
Разом		34

4.3. Зміст самостійної (індивідуальної) роботи

Самостійна робота студентів денної форми навчання полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу, підготовці до семінарських занять, тестування з теоретичного матеріалу, виконанні індивідуального завдання тощо

Зміст самостійної роботи здобувачів вищої освіти

Номер тижня	Вид самостійної роботи	К-ть годин
<i>Перший семестр</i>		
1	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття	5
2	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття	5
3	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття	5
4	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття	5

5	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття	5
6	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття	5
7	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття	5
8	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття	5
9	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття	5
10	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття	5
11	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття	5
12	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття	5
13	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття	5
14	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття	5
15	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття	4
16	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття	4
17	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до семінарського заняття	4
	Разом	82

4.4. Орієнтовна тематика індивідуального завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти (перший семестр)

Тема 1. Юридична деонтологія: як наука та навчальна дисципліна

1.Опрацювати тему «Історичний аспект становлення системи деонтологічних знань», навчальний посібник за редакцією С.Д.Гусарева і О.Д. Тихомирова «Юридична деонтологія», К. 2005.

Тема 2. Загальна характеристика окремих видів юридичної практичної діяльності

1. Основні риси юридичної діяльності.

2. Підвищені вимоги морального характеру до особистісних якостей юристів

Тема 3. Характеристика окремих видів юридичної практичної діяльності та основних професій юристів

1. Опрацювати деонтологічний кодекс адвокатської діяльності адвокатів Європейського співтовариства прийнятий у Страсбурзі у жовтні 1988 року.

2.Законспектувати статті 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 11, 18, 19, 20 Загальної декларації прав людини прийнятої і проголошеною Генеральною Асамблеєю 10.12.1948р.

3.Законспектувати окремі статті Конституції України (ст..ст. 1, 3, 6, 19, 55, 59, 62, 63, 124, 127)

Тема 4. Загальна культура особистості юриста та її окремі аспекти. Професійно необхідні якості юриста

1.Підготувати виступ на семінарське заняття на тему «Культурний стиль правомірної поведінки юриста в межах, визначених правовими нормами

Тема 5. Професійно-правова культура юриста

1.Опрацювати питання про соціальне значення правової культури та необхідність її розвитку і підтримання в суспільстві.

2. Підготуватися до обговорення вислову В.Гюго «Для мене не важливо, на чиему боці сила, важливе те, на чиему боці право».

3. Опрацювати питання чому представники юридичної професії є носіями культурних цінностей у сфері права.

Тема 6. Моральна (етична) культура юриста.

1. Опрацювати тему «Поняття та структурна характеристика моралі» (навчальний посібник «Юридична деонтологія» за редакцією С.А.Гусарєва і О.Д.Тихомирова).

2. Проаналізувати матеріали літератури рекомендовані до теми та підготуватись відповісти на питання поділу культури на професійну та етичну.

3. Опрацювати кодекс професійної етики судді, прийнятий на п'ятому з'їзді суддів України, 24.10.2002р.

Тема 7. Духовна та національна культура юриста.

1. Підготувати на семінарське заняття виступи з питання чому духовна культура являється консолідуючим чинником суспільства і яка роль у цьому юристів.

2. Опрацювати тему «Формування національної свідомості юриста; звернути особливу увагу на складові елементи національної культури юриста (державна українська мова, мовлення та етикет, національне мислення, національна безпека і виконання національного обов'язку

Тема 8. Політична культура юриста

1. Опрацювати питання «Політична культура, як елемент професійної культури юриста», звернути увагу на зміст і призначення політика в сучасний момент, характер відносин між суб'єктами політики, які існують політичні ідеї та дії, що можуть відбутися для реалізації цих ідей.

2. Опрацювати додатково питання про види політичної культури (індивідуальна, правова, суспільна).

3. Опрацювати законодавче регулювання участі юристів у політичному житті (Конституція України, Закон України «Про державну службу», Закон України «Про статус суддів», Європейська конвенція про захист прав людини й основних свобод

Тема 9. Психологічна культура юриста

1. Додатково опрацювати тему: «Психологічні аспекти професійної діяльності юриста» в підручнику В.Д.Ткаченко «Юридична деонтологія», Харків, 2006р.

Тема 10. Естетична культура юриста

1. Додатково опрацювати тему: «Поняття естетичної культури юриста та форми її прояву» звернувши увагу на службовий етикет юриста.

Тема 11. Конфлікти в юридичній практиці, шляхи їх попередження та розв'язання

1. Опрацювати рекомендовану літературу і підготуватися до виступу на семінарському занятті про шляхи розв'язання конфліктів в юридичній практиці.

2. Бути готовим прийняти участь у дискусії про конфлікти внутрішньо особисті, між особами, між групами, організаційні, міжнаціональні, релігійні, тощо.

Тема 12. Морально-професійна деформація працівників юридичної сфери: причини та шляхи її подолання

1. Опрацювати тему: «Причини професійної деформації співробітників правоохоронних органів», навчальний посібник «Юридична деонтологія, основи юридичної діяльності: теоретичні, практичні та деонтологічні аспекти» за редакцією С.Д.Гусарєва і О.Д.Тихомирова, Київ, 1999р

13. Тема . Юридична навчальна діяльність.

1. Опрацювати Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014р., звернути увагу на поняття, рівні, ступені, кваліфікації, загальну характеристику навчального закладу вищої юридичної освіти.

2. Вивчити підстави та причини переведення, відрахування, поновлення та працевлаштування студентів

14. Тема Освітній процес у вищих закладах юридичної освіти

1. Опрацювати Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014р., звернути увагу на організацію роботи наукових студентських товариств.

2. Звернути увагу на обов'язки студентів, права та обов'язки науково-педагогічних працівників, форми навчання, види самостійної роботи, навчальний час студентів.

Тематика рефератів для самостійної роботи здобувачів вищої освіти (перший семестр)

1. Значення професії юриста в сучасних умовах.
2. Співвідношення юридичної деонтології з іншими галузями юридичної науки та навчальними дисциплінами.
3. Поняття юридичної діяльності
4. Основні риси, що характеризують юридичну діяльність
5. Соціальні значення професії юриста в умовах розбудови правової держави.
6. Юридична практична діяльність.
7. Система вимог до професійних якостей юриста
8. Характеристика суддівської діяльності.
9. Характеристика прокурорської діяльності.
10. Характеристика слідчої діяльності.
11. Міжнародні документи про стандарти юридичних професій.
12. Загальна культура особистості юриста та її окремі аспекти.
13. Ділові, організаторські, моральні якості юриста.
14. Деонтологічні вимоги до юристів-професіоналів.
15. Професійно-правова культура юриста.
16. Функції правової культури юриста.
17. Правовий нігілізм суспільства.
18. Моральна культура юриста.
19. Основні моральні принципи, які визначають суть професійної діяльності юриста.
20. Кодекси, правила, стандарти професійної етики юристів.
21. Характеристика кодексу професійної етики суддів.
22. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права.
23. Національна культура юриста.
24. Функції та складові аспекти національної культури юриста.
25. Формування національної культури юриста.
26. Поняття, сутність духовної культури юриста.
27. Принципи духовної культури юриста.
28. Функції духовної культури юриста.
29. Поліпшення культури юриста.
30. Функції політичної культури юриста.
31. Законодавче регулювання участі юристів у політичному житті.
32. Психологічна культура юриста.
33. Естетична культура юриста.
34. Конфлікти в юридичній практиці, способи їх попередження та розв'язання.
35. Юридичні способи вирішення конфліктів.
36. Морально-професійна деформація працівників юридичної сфери.
37. Зовнішні фактори причин професійної деформації юристів.
38. Внутрішні фактори причин професійної деформації юристів.

б) Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних методів. Зокрема, лекції проводяться в основному словесними методами, а семінарські заняття проводяться з використанням інформаційних технологій і мають за мету – набуття студентами практичних навичок з вирішення практичних завдань, передбачених конкретними завданнями до відповідних тем, а також підготовки договірних та інших документів.

7) Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час лекційних та семінарських занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком навчального процесу. При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування;
- тестовий контроль теоретичного матеріалу з теми;
- презентація індивідуальних завдань;
- виконання домашніх завдань.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного контролю, так і підсумкового контрольного заходу, який проводиться методом тестування з усього матеріалу дисципліни. Студент, який набрав позитивний середньозважений бал за поточну роботу і не здав підсумковий контрольний захід (іспит), вважається невстигаючим.

8) Оцінювання результатів навчання здобувачів у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за інституційною **чотирибальною** шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») і виставляється в електронному журналі обліку успішності. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих студентом **позитивно**, з урахуванням коефіцієнта вагомості і розраховується в автоматизованому режимі за відповідною програмою. Вагові коефіцієнти змінюються залежно від структури дисципліни і важливості окремих видів навчальної роботи для формування компетентностей і забезпечення програмних результатів навчання.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється тестуванням.

Оцінювання знань студентів здійснюється за такими критеріями:

Оцінка за національною шкалою	Узагальнений критерій
Відмінно	Студент глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; вміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає грамотний, логічний виклад відповіді (як в усній, так і у письмовій формі), якісне зовнішнє оформлення роботи. Студент не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки. При відповіді допустив дві–три несуттєві похибки .
Добре	Студент виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання закономірностей тощо. Відповідь студента має будуватися на основі самостійного мислення. Студент у відповіді допустив дві–три несуттєві помилки .
Задовільно	Студент виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь студента будується на рівні репродуктивного мислення, студент має слабкі знання структури курсу, допускає неточності і суттєві помилки у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.

Незадовільно	Студент виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекидає їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка "незадовільно" виставляється студенту, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення дисципліни.
--------------	---

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота		Самостійна, індивідуальна робота	Підсумковий контроль
У семестр			Іспит
Семінарські заняття	Тестовий контроль (ТК):	реферат	
УО	(Т.- №1-15)	1	
ВК: 1	0,4	0,1	

Примітка: Т – тема дисципліни; УО- усне опитування; ТК – тестовий контроль; ВК – ваговий коефіцієнт.

Оцінювання тестових завдань

Тематичний тест для кожного студента складається з тестових завдань, кожне з яких оцінюється одним балом. Максимальна сума балів, яку може набрати студент, складає 20.

Оцінювання здійснюється за чотирибальною шкалою.

Відповідність набраних балів за тестове завдання оцінці, що виставляється студенту, представлена у нижченаведеній таблиці.

Сума балів за тестові завдання	1–13	14–16	17–22	23–25
Оцінка за 4-бальною шкалою	2	3	4	5

На тестування відводиться 15 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. При цьому усі графи для відповідей мають бути заповнені цифрами, що відповідають правильним, на погляд студента, відповідям. Викладач на наступному занятті оголошує результати тестування. Тестування студент може також пройти і в он-лайн режимі у модульному середовищі для навчання MOODLE.

Якщо студент отримав негативну оцінку, то він має перездати її в установленому порядку, але обов'язково до терміну наступного контролю.

Підсумкова семестрова оцінка за національною шкалою і шкалою ЄКТС встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до електронного журналу. Співвідношення вітчизняної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС наведені у таблиці.

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна інтервальна шкала балів	Інституційна оцінка, критерії оцінювання		
A	4,75–5,00	5	Зараховано	Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навичок
B	4,25–4,74	4		Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками
C	3,75–4,24	4		Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками
D	3,25–3,74	3		Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією
E	3,00–3,24	3		Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання

FX	2,00–2,99	2	Незараховано	<i>Незадовільно</i> – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00–1,99	2		<i>Незадовільно</i> – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни

Залік виставляється, якщо середньозважений бал, який отримав студент з дисципліни, знаходиться у межах від 3,00 до 5,00 балів. При цьому за вітчизняною шкалою ставиться оцінка «зараховано», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом кількості балів відповідно до таблиці Співвідношення.

8) Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Виникнення деонтології як науки.
2. Юридична практична діяльність.
3. Методи юридичної деонтології.
4. Характеристика нотаріальної діяльності.
5. Юридична деонтологія як навчальна дисципліна.
6. Характеристика слідчої діяльності.
7. Система вищої юридичної освіти в Україні: поняття та її структура.
8. .8 Характеристика прокурорської діяльності.
9. Загальна характеристика навчального закладу вищої юридичної освіти.
10. Характеристика суддівської діяльності.
11. Права та обов'язки студентів. Переведення, відрахування, поновлення та працевлаштування студентів.
12. Національна культура юриста.
13. Духовна культура юриста.
14. Навчальний процес: поняття та основні елементи.
15. Причини виникнення правового нігілізму у суспільстві.
16. Виховний процес: поняття та основні елементи.
17. Службовий етикет та його роль в діяльності юристів.
18. Сутність та призначення юридичної діяльності.
19. Функції естетичної культури юриста.
20. Значення професії юриста в умовах розбудови правової держави.
21. Правовий нігілізм в середовищі юристів.
22. Юридична практична діяльність.
23. Деформація моральної та правової свідомості юриста.
24. Загальна культура особистості юриста.
25. Внутрішні фактори причин професійної деформації юристів
26. Ділові, організаторські, моральні та інші професійно необхідні якості юриста.
27. Зовнішні фактори причин професійної деформації юриста.
28. Професіограми окремих професій юристів.
29. Естетична культура юристів.
30. Моральна самосвідомість юриста.
31. Психологічна культура юриста.
32. Принципи юридичної діяльності.
33. Професійно–правова культура юриста.
34. Загально-правові принципи юридичної практичної діяльності.
35. Стили вирішення конфлікту в юридичній практиці.
36. Функції юридичної деонтології.
37. Причини, що сприяють деформації моральної свідомості співробітників правоохоронних органів.
38. Літ. юридичної деонтології.
39. Складові елементи національної культури юриста.
40. Принципи юридичної деонтології.

41. Особисті якості юриста.
42. Принципи духовної культури юриста.
43. Незалежність суддів та суддівської діяльності.
44. Позапартійність окремих категорій юристів.
45. Правовий і соціальний захист юристів.
46. Основні риси, що характеризують юридичну діяльність.
47. Політична культура юриста.
48. Вимоги до кандидатів на зайняття посади судді.
49. Стандарти професійної поведінки юристів які вписані в "Загальній декларації прав людини".
50. Принципи духовної культури юриста.
51. Історичний аспект становлення системи деонтологічних знань.
52. Поняття, рівні, ступені, кваліфікації, загальна характеристика навчального закладу вищої юридичної освіти.
53. Обов'язки студентів, права та обов'язки науково-педагогічних працівників, форми навчання, види самостійної роботи.
54. Формування національної свідомості юриста.
55. Працівники юридичної професії, як носії культурних цінностей у сфері права.
56. Кодекс професійної етики судді.
57. Кодекс професійної етики адвоката.
58. Законодавче регулювання участі юристів у політичному житті.
59. Психологічні аспекти професійної діяльності юриста.
60. Причини професійної деформації співробітників правоохоронних органів.

Контрольні питання для семінарських занять

Тема 1

1. На підставі чого юридичну діяльність можна визначити як різновид соціальної діяльності?
2. Які риси притаманні юридичній діяльності? Розкрийте кожну з них.
3. Чому юридична діяльність здійснюється на професійній основі?
4. Назвіть можливі тенденції розвитку юридичної діяльності на сучасному етапі.
5. Що означає термін юридична деонтологія?
6. Які причини зумовили виникнення методичної та юридичної діяльності?
7. Охарактеризуйте правову діяльність як навчальну дисципліну та юридичну науку.
8. Визначте основні завдання які стоять перед навчальним курсом правової деонтології.

Тема 2

9. Якими рисами юридична практична діяльність відрізняється від інших видів соціальної та правової діяльності?
10. Що означає компетентність юридичної практичної діяльності?
11. Які принципи, завдання і функції становлять основу юридичної практичної діяльності?
12. З яких основних дій складається юридична практична діяльність?
13. Назвіть основні вимоги до кандидатів на зайняття посади судді, прокурора, адвоката, нотаріуса, слідчого.
14. Яку роль відіграє акт прийняття юристами присяги?
15. Згідно з чинним законодавством назвіть фактори, що можуть стати підставами притягнення професійних повноважених юристів?
16. Що ви розумієте під гарантіями здійсненнями професійних обов'язків суб'єктам и юридичної діяльності?
17. Як пов'язані діяльність суду та слідчих органів?

Тема 3

18. Сформулюйте вимоги, що ставляться до кандидатів на посаду судді?
19. Сформулюйте вимоги, що ставляться до кандидатів на посаду нотаріуса?
20. Сформулюйте вимоги, що ставляться до кандидатів на посаду прокурора?
21. У чому полягає незалежність як принцип здійснення слідчої, судової та адвокатської діяльності?

Тема 4

22. Розкрийте поняття загальної культури особистості юриста.

23. Назвіть структурні елементи культури особистості.
24. Охарактеризуйте окремі аспекти особистості культури юриста.
25. Назвіть і охарактеризуйте деонтологічні вимоги до юристів професіоналів.

Тема 5

26. Що означає термін "культура"? Професіограми судді, прокурора, адвоката.
27. З яких структурних елементів складається поняття загальної культури особи?
28. Охарактеризуйте співвідношення понять загальної культури та правової культури юриста.

Тема 6

29. Які компоненти змістовно наповнюють поняття моральної культури особи?
30. Як ви розумієте необхідність дотримання правил етикету в професійному спілкуванні юристів?
31. Охарактеризуйте принципи моральної культури юриста.
32. За допомогою яких факторів формується правова свідомість юристів?
33. Визначте поняття моралі та моральної культури.
34. Визначте поняття моральної свідомості і культури моральної поведінки та назвіть їх структурні елементи.
35. Назвіть і охарактеризуйте принципи моральної культури юриста.

Тема 7

36. Охарактеризуйте функції та складові аспекти національної культури юриста.
37. Розуміння поняття "етнос" і "нація", а також національна ідея.
38. Що означає національне мислення юриста?
39. Як ви розумієте поняття - виконання національного обов'язку?
40. Як формується національна культура юриста?
41. Розкрийте сутність духовної культури юриста.
42. Як ви розумієте різницю між законами світу і духовним надбанням людства?
43. Назвіть і охарактеризуйте принципи духовної культури юриста.

Тема 8

44. Визначте поняття політичної культури юриста.
45. Охарактеризуйте структурні елементи політичної культури юриста.
46. Назвіть види політичної культури юриста.

Тема 9

47. Розкрийте сутність понять "психологія", "юридична психологія" та психологічна культура юриста.
48. Дайте загальну характеристику особистості з точки зору її психічного складу.
49. Назвіть принципи психологічної культури юриста.
50. Психологія професійного спілкування і міжособистісних відносин у службовому колективі.
51. Розкрийте значення і використання психодіагностики в юридичній практиці.
52. Визначте поняття психологічної сумісності і поясніть її значення для успішної професійної діяльності юриста.

Тема 10

53. Розкрийте сутність і поняття естетичної культури юриста форми його прояву.
54. Назвіть вимоги, які який диктує юристу службовий етикет.
55. Охарактеризуйте особливості мовної культури юристів.
56. Назвіть естетично-правові вимоги, що пред'являється до ділових документів.
57. Перерахуйте основні правила (прийоми) спілкування юриста у повсякденній роботі з громадянами.
58. Як темперамент впливає на виконання юристами своїх професійних обов'язків?

Тема 11

59. Дайте визначення конфлікту в юридичній практиці.
60. Назвіть найбільш поширені стилі вирішення конфліктів.
61. Вкажіть юридичні способи розв'язання конфліктів.

Тема 12

62. Назвіть причини морально-професійної деформації.
63. Назвіть причини правового нігілізму у середовищі правників.

64. Розкрийте зовнішність і внутрішні фактори причин професійної деформації юриста.
65. Назвіть фактори формування моральної та правової свідомості юриста.

Тема 13-14

66. Назвіть три значення терміна "освіта" і поясніть різницю між ними.
67. Назвіть види юридичної освіти, основні освітні та освітньо-кваліфікаційні рівні вищої юридичної освіти.
68. Визначте поняття стандартів вищої юридичної освіти і назвіть її складові.
69. Розкрийте зміст освітньо-кваліфікаційної характеристики випускника вищого юридичного навчального закладу.
70. Назвіть причини відрахування студента з вищого навчального закладу.
71. Розкрийте зміст освітнього процесу в вищих закладах юридичної освіти.

9) Навчально-методичне забезпечення

1. 1. Вавринчук М.П. Юридична деонтологія. Методичні вказівки для семінарських занять/// М.П.Вавринчук. – Хмельницький.: ХНУ -2020. – 46 с.

11) Рекомендована література

Основна

1. Гапотій В.Д. Юридична деонтологія: навчальний посібник / В.Д. Гапотій, О.Г. Мінкова. Мелітополь, 2018. 146 с.
2. Деонтологічний кодекс // Гусарев С.Д. Юридична деонтологія. (Основи юридичної діяльності): навч. посіб. /С.Д.Гусарев, О.Д.Тихомиров. К.:ВІРА-Р. 2005. С.478-480.
3. Деякі питання документування управлінської діяльності: постанова КМУ від 17 січня 2018 р. № 55. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-2018-%D0%BF#Text>
4. Загальна декларація прав людини // Гусарев С.Д. Юридична деонтологія. (Основи юридичної діяльності): навч. посіб. /С.Д.Гусарев, О.Д.Тихомиров. К.:ВІРА-Р. 2005. С.462-464.
5. Кодекс суддівської етики: затв. XI черговим з'їздом суддів України 22.02.2013 р. URL: <http://www.scourt.gov.ua/clients/vs.nsf/0/7EE5086FAF9454F5C2257B1F0048AC02?opendocument>
6. Конституція України від 28.06.1996 р. (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
7. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 року № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
8. Міжнародний кодекс поведінки державних посадових осіб./Міжнародний договір від 23 липня 1996 р. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_788#Text
9. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text
10. Петришин О. В. Юридична деонтологія : посіб. для підгот. до заліків та іспитів / О. В. Петришин, О. В. Зінченко. Харків : Право, 2018. 84 с. URL: https://pravoizdat.com.ua/image/data/Files/456/3_Yuridichnadeon_ologija_NP_zaliv_iskpitiv_2018_vnutri.pdf
11. Правила адвокатської етики: затверджені Установчим З'їздом адвокатів України 17.11.12 року. URL: <http://vkdk.org/pravil-advokatskojietiki/>
12. Правила професійної етики нотаріусів України: затв. наказом Міністерства юстиції України від 04.10.2013 р. № 2104/5. URL: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1207.3522.0>.
13. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 5.06.2014 року № 5076-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>
14. Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності: постанова КМУ від 30 грудня 2015 р. № 1187 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF#n452>
15. Про затвердження переліку галузей і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: постанова КМУ від 29.04.2015 №266 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF#Text>

16. Про затвердження Положення про акредитацію закладів вищої освіти і спеціальностей у закладах вищої освіти та вищих професійних училищах: постанова КМУ від 9.08.2001 р. №978 URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/978-2001-%D0%BF#Text>
17. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996р. №393/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80#Text>
18. Про інформацію: Закон України від 2 жовтня 1992 року № 2657-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>
19. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 25.05.1997 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>
20. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 9.04.1999 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14>.
21. Про національний архівний фонд і архівні установи: Закон України від 24.12.1993р. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3814-12#Text21>
22. Про національну поліцію: Закон України від 2.07.2015 р. № 580-VIII URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
23. Про нотаріат: Закон України від 2.09.1993 року №3425-XII. / URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12#Text>
24. Про освіту: Закон України від 5.08. 2017 р. № 2145-VIII URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
25. Про політичні партії в Україні : Закон України від 5.04.2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2365-14>.
26. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 року № 1697-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text>
27. Про Службу безпеки України: Закон України від 25.03.1992 р.№ 2229-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-12#Text>
28. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 2 червня 2016 року № 1402-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>
29. Юридична деонтологія: підручник/ С.П. Погребняк, О.О.Уварова, Г.О.Христова та ін.; за заг. ред. О.В. Петришина. Х.: Право, 2014. - 248 с.

Додаткова

30. Бандурка О. М., Скакун О. Ф. Юридична деонтологія: Підручник. Х.: Вид-во НУВС, 2008. – 336 с.
31. Ведерніков Ю.А., Кульбач С.О., Кучук А.М. Юридична деонтологія. Дніпропетровськ, 2011.
32. Гусарев С. Д. Юридична деонтологія (Основи юридичної діяльності): навч. посіб / С. Д. Гусарев, О. Д. Тихомиров. 3-тє вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2008. 495 с.
33. Основні засади професійної етики юристів від 16.05.2001 року. // Лозовой В. О., Петришин О. В. Професійна етика юриста. Х.: Право, 2004. С.67-71.
34. Скакун О.Ф. Юридична деонтологія: підруч. / О. Ф. Скакун. Х.: Еспада, 2008. 400 с.
35. Сливка С.С. Юридична деонтологія: Навчальний посібник / К.: Атіка, 2008. 296 с.
36. Цифра Г.О. Юридична деонтологія: навч.посіб. для дистанц. Навчання / за ред.. Н.І.Клименка. К.:Університет «Україна», 2005. 210 с.

11) Інформаційні ресурси

1. . <http://www.Rada.kiev.ua/lavs/pravo/all/sites.htm> – перелік серверів державних органів на сайті Верховної Ради України
2. <http://www.nai.doc.ua/> км. htm
3. <http://www.elvisti.kiev.ua./GUDS/> - Головне управління державної служби України.
4. <http://www.mia.gov.ua/> - Міністерство внутрішніх справ.
5. <http://www.mia.mon.ua/> - Міністерство освіти і науки України.
6. <http://www.nau.kiev.ua./> - АТ «Інформтехнологія» база законодавства з текстами українською, російською та англійською мовами.

7. Модульне середовище для навчання. Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnu.edu.ua/>
8. Електронна бібліотека університету . Доступ до ресурсу: http://lib.khmnu.edu.ua/asp/php_f/page_lib.php.
9. Репозитарій ХНУ. Доступ до ресурсу: <http://library.khmnu.edu.ua/>